

VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Zorg, Cultuur en Welzijn van 27 november 2006 in het Provinciehuis

Aanwezig:

Drs. B. Nugteren (voorzitter), J.G.P. van Bergen (gedeputeerde), mw.mr. J.G.J. Kamp (gedeputeerde), dr. R. Bisschop (SGP), M. van Dijk (PvdA), H. Hooijer (VVD), mw. E.v.d. Kamp (CDA), mw. G.B. van Keulen-Saenger (D66), S.J. Klarenbeek (VVD), H.A.L. Klein Kranenburg (CDA), C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), A.T.A. Koopmanschap (Groen Links), mr.dr. G.Th.A.Menges (CDA), drs.A. Najib (PvdA), W. de Niet (CDA), drs. J.P. Overbeek (PvdA), mw. P.Pieper-Hagen (CDA), drs. PC. Pollmann (PvdA), drs. R.E. de Vries (D66), ir. B.A. Witteman (SP);

Met kennisgeving afwezig: R. van Benthem (VVD) en A. Schiedon (SP);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Opening

De voorzitter, de heer Nugteren, opent de vergadering met een woord van welkom.

Hij heeft kennisgenomen van een brief van de heer Floor, waarin wordt aangegeven dat de schriftelijke annonce van deze vergadering te laat in de krant is gepubliceerd. De voorzitter zegt toe dat de termijnen voortaan in acht zullen worden genomen. Wel is het zo dat de vergaderingen tijdig via internet en de Website van de provincie Utrecht worden aangekondigd.

2. Ingekomen stukken

- a. *Brief van gedeputeerde Van Bergen aan Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten inzake steunbetuiging subsidieaanvraag Hervormde Kerk van Wilnis*
- b. *Memo van gedeputeerde Kamp betreffende inventarisatie activiteiten provincies naar aanleiding van IPO-advies Simons.*
- c. *Twee notitie over de spoedeisende zorg.*
- d. *Beantwoording van vragen over de kerk te Wilnis en overzicht van bouwkundige knelpunten van de kerk*
- e. *Antwoorden op vragen over de Bosscherwaarden*
- f. *Briefwisseling met de OR over de jeugdzorg*
- g. *Memo over gang van zaken met betrekking tot het overleg tussen GS en RvT over BJZ*
- h. *Twee rapporten over de Vrede van Utrecht*

Al deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

3. Mededelingen

- * Gewezen wordt op de *Sociale Debatten* op 30 november a.s., naar aanleiding van het Sociaal Rapport. Nadere informatie van Alleato volgt per mail.
De heer Menges heeft zojuist via de radio vernomen dat de Sociale Debatten wegens gebrek aan belangstelling zijn afgelast.
De voorzitter zegt toe een en ander te zullen laten nagaan.
- * De *WMO monitor* wordt behandeld in de commissievergadering van 18 december a.s.
De heer Van Kranenburg tekent bezwaar aan tegen de in deze gevolgde procedure.
- * Voor wat betreft de *wachtlijsten jeugdzorg*, deelt mevrouw Kamp mede dat er met de zorgaanbieders afspraken zijn gemaakt over:

- overheveling van kinderen naar zorgaanbieders die wél capaciteit beschikbaar hebben;
- uitbreiding van capaciteit;
- wachtlijstoverbrugging.

Er wordt alles aan gedaan om te bewerkstelligen dat kinderen op 31 december a.s. niet langer dan 9 weken op behandeling behoeven te wachten. Ook Bureau Jeugdzorg zet alles in om de wachtlijsten te verminderen, maar houdt dienaangaande wel een slag om de arm omdat nogal wat casemanager uitstromen.

4. Verslag van 30 oktober 2006 met eventuele wijzigingen op het verslag

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld met in achtneming van enkele aanvullende opmerkingen.

5. Planning

- * Voor de Hearing cliëntenraden Jeugdzorginstellingen op 6 december hebben zich 8 statenleden aangemeld; dat is voldoende.
Mevrouw Van Keulen meldt dat haar fractie verhinderd is.
- * Op een vraag van mevrouw Pieper antwoordt de voorzitter dat de tussentijdse evaluatie BAT voor de volgende vergadering zal worden geagendeerd.
- * De heer De Vries vraagt waarom de behandeling van de Pyramide van Austerlitz van 18 december naar 15 januari a.s. verschoven is.
De heer Van Bergen antwoordt dat de projectleider en het bestuur van de stichting Pyramide van Austerlitz wat meer tijd nodig hebben voor de voorbereiding van het statenvoorstel.

6. Rondvraag

Geen vragen

TER BESPREKING

7. Plan van aanpak doelmatigheid Jeugdzorg

De voorzitter memoreert dat dit Plan van Aanpak zal worden besproken in de volgende commissievergadering; een en ander is reeds in het woordvoerderoverleg aan de orde geweest.

Nu zal kort worden stilgestaan bij de recente ontwikkelingen in Bureau Jeugdzorg in relatie tot het overleg van GS met de Raad van Toezicht van Bureau Jeugdzorg.

De heer Overbeek laat weten dat de problematiek in BJZ in het bijzonder de aandacht heeft van de PvdA. De commissie ZCW heeft in de afgelopen jaren herhaaldelijk gewezen op de problemen in BJZ. De problematiek is door het Lysias rapport in een stroomversnelling gekomen. GS hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid genomen. De commissie ZCW heeft de garantie gevraagd dat dit proces niet ten koste van de kinderen zou gaan, echter, dat streven komt door de recente ontwikkelingen zwaar onder druk te staan. De PvdA wil zich nader en zorgvuldig over deze complexe en ingrijpende problematiek bezinnen. Het is zaak dat partijen zonder kleerscheuren uit het conflict komen.

De heer Hooijer laat weten dat de VVD het vertrouwen heeft dat de motivatie van de medewerkers van BJZ dusdanig is, dat de kinderen er niet onder zullen leiden. Duidelijk is wel dat de medewerkers te leiden hebben van het huidige conflict. De VVD bepleit een voorzichtige maar wel duidelijke koers, zodat medewerkers daaraan een toekomstperspectief kunnen ontleen voor het werken in BJZ.

De heer Bisschop onderschrijft de inzet dat de kinderen van het conflict niet de dupe mogen worden, echter, er moet wel helderheid komen. Hij betreurt de gang van zaken omdat partijen nu niet langer eensgezind aan een oplossing werken. De lijn die door de gedeputeerde is ingezet, ondersteunt hij van harte.

De heer Koopmanschap vindt het belangrijk dat de rol van de provincie goed tegen het licht wordt gehouden. Hij hoopt dat partijen toch weer op één lijn kunnen komen teneinde de jeugdzorg in Utrecht op de beste manier vorm te kunnen geven.

De heer Van Kranenburg staat op het standpunt dat de kinderen, waar het om gaat, al veel langer de dupe zijn als gevolg van de wachtlijsten van BJZ. Ook hij steunt de lijn die door GS is uitgezet. Hij pleit voor een verstandige koers, echter, “dat hoeft per definitie niet een voorzichtige koers te zijn”.

Mevrouw Van Keulen heeft ook grote zorgen over de gang van zaken in BJZ. Zij hoopt op wijsheid om zaken te kunnen oplossen.

De heer Klein Kranenburg memoreert dat de gedeputeerde uitvoering geeft aan de door deze commissie uitgezette lijn. Zijn fractie gaat ervan uit dat de afstand tussen partijen door een heldere koers kan worden overbrugd. Men dient helder te zijn over het onderwerp maar wel toegankelijk te zijn voor de medewerkers. Ook het CDA meent dat bij de medewerkers het belang van de kinderen zal prevaleren.

Mevrouw Kamp onderschrijft van harte het standpunt van deze commissie, nl. dat het belang van de kinderen in dit dossier moet prevaleren, echter, het is haar gebleken dat het moeilijk is “om uit twee kwaden te kiezen”. Echter, de optie om niet in te grijpen zou hebben geresulteerd in blijvend lange wachtlijsten en doorlooptijden met bijbehorende knelpunten.

GS willen voorkomen dat de kinderen, niet meer dan persé noodzakelijk, de dupe worden van de gang van zaken in BJZ. Echter, zij kan dat niet garanderen. Zij gaat uit van de professionele houding van medewerkers van BJZ, waarover in het Lysias rapport vol lof werd gesproken. Derhalve hoopt zij dat ook de medewerkers de belangen van de kinderen laten prevaleren.

Zij zegt toe de woordvoerders van de fracties op de hoogte te zullen houden van de verdere ontwikkelingen.

De heer Overbeek memoreert dat het college van GS in deze een eigen beleid heeft gevoerd; GS hebben ook de bevoegdheid om terzake zelfstandig te onderhandelen. PS horen vervolgens de raadslagingen van GS aan en worden daarover geïnformeerd. Al veel eerder heeft zijn fractie aangegeven dat de ingeslagen koers veel problemen kan gaan opleveren. In het woordvoerderoverleg heeft de PvdA dan ook een voorbehoud gemaakt. Hij wil eerst met zijn fractie overleggen over een eigen standpuntbepaling maar daarvoor heeft hij wat tijd nodig.

De heer Hooijer wil de mogelijke suggestie dat het woordvoerderoverleg niet adequaat zou zijn geïnformeerd wegnemen. De woordvoerders zijn frequent bijeengeroepen en hebben goede informatie ontvangen over de ontwikkelingen in BJZ. Uiteraard zullen de woordvoerders hun eigen achterban over de gang van zaken moeten informeren, echter, zaken moeten wel in woordvoerderoverleg op een goede manier met elkaar worden afgekaart.

De heer Bisschop hecht er zeer aan dat de door GS uitgezette lijn wordt vastgehouden. De heer Van Kranenburg en mevrouw Van Keulen sluiten zich daarbij aan.

De heer Klein Kranenburg is van mening dat de eensgezindheid in de benadering van het probleem en de lijn die door GS is uitgezet alsmede de adequate informatievoorziening richting woordvoerders alle steun verdient.

Mevrouw Kamp realiseert zich dat het hier gaat om de verantwoordelijkheid van het college van GS. Het college en zijzelf nemen die verantwoordelijkheid ook op zich. Echter, de steun van provinciale staten is onontbeerlijk.

De voorzitter begrijpt dat één van de fracties toch nog wat dieper over de problematiek wil nadenken. Mocht dat tot een bepaald inzicht leiden, dan zal dat in het woordvoerdersvoerleg worden gecommuniceerd.

8. Conceptrapport Twintig Vensters op het industrieel erfgoed in de provincie Utrecht

De voorzitter verzoekt de commissie zich uit te spreken over de vraag of dit rapport als een beleidskader c.q. een leidraad voor toekomstig provinciaal handelen kan dienen.

Mevrouw Pieper stelt over dit fraaie rapport de volgende vragen:

- Heeft de provincie Utrecht de terzake gevolgde systematiek voor de basisinventarisatie met andere provincies afgestemd?
- Gelet op de relatie met de waterhuishouding, vraagt zij of er afstemming met het beleid van de waterschappen heeft plaatsgevonden. In het westelijk weidegebied zullen peilveranderingen gaan plaatsvinden en waterwerken zullen onder druk komen te staan.
- Het criterium dat het kenmerk van het industrieel erfgoed vooral van ná de industriële revolutie dateert, is volgens haar discutabel. Zij vraagt of dit criterium in de toekomst aan nieuwe inzichten zal worden aangepast. Voorts mist zij in de criteria de afstemming met andere beleidsterreinen, bv. recreatie en toerisme, infrastructuur en ruimte.
- Zij mist in het geheel de turfwinning in het noordwestelijk deel van Utrecht terwijl dit een belangrijke identiteit van het gebied is. Een typisch voorbeeld van industriële revolutie is de veensteekmachine waarvan er maar één in Europa is.
- Toelichting vraagt zij in dit kader op de roerende goederen die ook een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de industriële ontwikkeling.

De heer De Vries complimenteert de opstellers met dit fraaie rapport. Wat D66 betreft is de centrale vraag of in dit rapport de noodzakelijke kaders voor beoordeling van het beleid in voldoende mate worden geschetst. De status van deze verkenning in relatie tot de cultuurhistorische hoofdstructuur is hem niet duidelijk.

Gezocht heeft hij naar de kaders voor het Industrieel Erfgoed in de provincie Utrecht. De keuze voor de gebiedsgerichte opzet, voortkomend uit Tastbare Tijd komt in het rapport duidelijk naar voren. Op pag. 11 komen een viertal kaders naar voren, typerend voor het industrieel erfgoed in een bepaalde regio. Vervolgens wordt de definitie gegeven van industrieel erfgoed die vooral betrekking heeft op onroerende zaken.

Gesteld wordt dat deze lijst niet compleet en uitputtend is en zijn vraag is wanneer er terzake aanvullingen kunnen worden verwacht; in hoeverre wordt USINE daarvoor ingeschakeld?. Ook vraagt hij wanneer de lijst wordt gedigitaliseerd en via de website van de provincie Utrecht breed toegankelijk wordt gemaakt. Hij vraagt of de commissie daarover van GS een voorstel als uitwerking van deze verkenning kan verwachten.

In hoofdstuk 5 worden afwegingsfactoren genoemd. D66 wil deze als kaders beschouwen, ook voor de beoordeling van het PS-voorstel steenfabriek Bosscherwaarden.

Spreker somt vervolgens de criteria op. Vooral het criterium ten aanzien van de “ensemblewaarde” vindt hij belangrijk, terwijl het criterium “spreiding over regio’s en sectoren” hem minder aan-

spreekt. Echter, de door hem voorgelezen kaders komen niet terug in de oplegnotitie of in een apart PS-voorstel. Nogmaals vraagt hij naar de status van dit document. Wordt het als referentie gehanteerd of worden de kaders eruit gedestilleerd die nodig zijn voor de ontwikkeling van provinciaal beleid voor industrieel erfgoed?. Dit laatste heeft zijn voorkeur.

De heer Van Kranenburg vindt de afweging op pag. 32 relevant. Hij onderschrijft de reactie van D66 ten aanzien van het criterium “spreiding over regio’s en sectoren”. Spreker stelt voor de mate van cofinanciering, die bereikt kan worden voor realisering van een project, leidraad te laten zijn voor de aanpak van het industrieel erfgoed. Dit vergroot de draagkracht van de voorstellen.

De heer Koopmanschap sluit zich aan bij de vragen van D66 over de verdere procedure en over de status van de in dit rapport genoemde kaders. Ook GroenLinks vindt het rapport erg fraai.

De heer Bisschop vraagt of er in de selectie van de twintig objecten rekening is gehouden met bestaand monumentenbeleid op gemeentelijk niveau. Die indruk heeft hij wel, echter, dat element is niet bij de selectiecriteria opgenomen. Ook hij heeft vragen over de status van dit document en hoe daarmee nu verder moet worden gegaan. Hij gaat ervan uit dat het provinciale beleid ook met de gemeenten wordt afgestemd.

De heer Witteman vindt de selectie van 100 naar uiteindelijke 20 elementen toch wat arbitrair. Wel vindt hij het een goede zaak dat er nu een top 20 is van industriële erfgoederen in de provincie. Spreker breekt een lans voor spoedige restauratie van het pand aan de Voorstraat 22 in Kockengen. Het gaat hier om een voormalig kaaspakhuis dat ernstig aan het verkrotten is. Hij sluit zich voorts aan bij de opmerking van de heer Bisschop dat de provincie met gemeenten in gesprek moet gaan over deze basislijst; de provincie dient gemeenten op hun verantwoordelijkheden aan te spreken. Het betreft hier immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincie en gemeenten.

De heer Klarenbeek vraagt eveneens verduidelijking over de status van dit fraaie document. Hij brengt het volgende naar voren:

- Hoe worden gemeenten en de rijksoverheid hierbij betrokken?
- Hoe wordt de provinciale rol in dit geheel ingevuld?
- Welke objecten staan er op de monumentenlijst van gemeenten?
- Zijn er objecten die acuut bedreigd worden?
- Wordt de restauratie van industrieel erfgoed ook door het Prins Bernhard Cultuurfonds gefinancierd?
- Rekening moet worden gehouden met andere beleidsterreinen, bv. RO, herstructurering van binnensteden.
- Moeten PS ten aanzien van de vensters keuzes gaan maken?; hoe wordt een en ander opgepakt en is daarvoor formatie en middelen beschikbaar?
- Gaat de provincie met deze verkenning gemeenten en eigenaren bewust maken van hun eigen verantwoordelijkheid?
- USINE houdt een pleidooi voor het behoud van grote complexen, bv. UTD en PEGUS, Amsterdamse Straatweg. Is dat wel een reële insteek?
- De VVD vindt het een gemis dat de erkende toppers niet in dit rapport zijn opgenomen.
- Meer aandacht is er nodig voor particulier initiatief.

De heer Pollmann geeft aan dat hij in Doorn woont. In Doorn staat een uniek waterleidingscomplex maar dat komt niet voor in de lijst met 20 vensters. Hij wil de keuze ten aanzien van de twintig ven-

sters op het industrieel erfgoed ook niet ter discussie stellen, aangezien deze keuze op deskundige wijze tot stand is gekomen. De verantwoordelijkheid voor de keuze ligt bij de terzake deskundigen en niet bij PS.

Ook hij heeft veel waardering voor dit rapport. De PvdA beschouwt het rapport als een startdocument. Het moet worden gebruikt als een leidraad voor toekomstig provinciaal beleid ten aanzien van het behoud van het industrieel erfgoed.

De heer Van Bergen memoreert dat deze nota tot stand is gekomen omdat het industrieel erfgoed in het cultuurprogramma 2005-2008 van de provincie Utrecht nogal onderbelicht en ondergewaardeerd werd. Met dit rapport is een inhaalslag gemaakt. Eerder hebben provinciale staten verzocht de zgn. parels te benoemen, objecten met een bijzondere betekenis voor de provincie Utrecht. De systematiek die door USINE is gebruikt, staat in het rapport beschreven. De 20 gekozen vensters, die inderdaad discutabel zijn, staan in feite voor een aantal categorieën en gebieden die aansluiten bij de cultuurhistorische atlas.

Dit document is een toetsingskader voor het maken van nadere cultuurhistorische keuzes voor provincie en gemeenten, bv. bij de beoordeling van bestemmingsplannen.

Bij het opstellen van de inventarisatie is er inderdaad rekening gehouden met de gemeentelijke monumentenlijst en de MIP-reeks in gemeenten. Overigens zullen de meeste van de 20 gekozen objecten industrieel erfgoed niet bij de provincie voor financiële middelen aankloppen. Zo wordt de restauratie van de UTD fabriek te Maarssen door een particulier opgepakt. Het defensie-eiland in Woerden wordt meegenomen in de binnenstedelijke ontwikkeling en de touwslagerij in Oudewater is een prachtig museum geworden. Waterleiding/pompstation Soestduinen wordt door het waterleidingbedrijf Midden Nederland gerestaureerd.

Daarnaast zijn er objecten die met ander beleid meeliften, bv. de militaire artefacten die worden meegenomen in de ontwikkeling van het plan Soesterberg, Hart van de Heuvelrug. De tabaksschuur in Amerongen vormt een ensemble met het tabaksmuseum alsmede woonfuncties. Bij de wagenwerkplaats van de NS in Amersfoort is een theatergezelschap gevestigd.

Daarnaast zijn er objecten die geen directe probleemeigenaar hebben. Veelal zijn deze in handen van stichtingen en zij zijn vaak afhankelijk van donaties en de overheid.

Spreker is eveneens van mening dat het spreidingscriterium over de regio van minder belang is. Met andere provincies heeft geen afstemming plaatsgevonden. Het gaat hier uitsluitend om de inventarisatie van het Utrechtse industriële erfgoed.

De criteria voor de kaderstelling zijn tot in detail op pag. 32 verwoord.

Met deze objecten op het gebied van het industrieel erfgoed moet worden gezocht naar de relatie met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zodat er draagvlak voor plannen ontstaat en er eventueel nieuwe functies kunnen worden toegevoegd. Er ligt dan ook een duidelijke relatie met het gemeentelijke beleid. Gemeenten zijn ook aan zet om een nieuwe functie aan monumenten te geven.

De heer Bisshop vraagt of de provincie voor wat betreft het monumentenbeleid richting gemeenten een voortrekkersrol kan spelen. De heer Van Bergen antwoordt dat dit ook daadwerkelijk gebeurt o.a. bij de toetsing van bestemmingsplannen. Daarnaast kunnen particuliere monumenteneigenaren een beroep doen op het Monumentencultuurfonds van de provincie, op voorwaarde dat een monument is opgenomen op een gemeentelijke monumentenlijst. Dit stimuleert gemeenten om een monumentenlijst op te stellen.

De commissie heeft de vraag gesteld: hoe nu verder? Voorliggende notitie is meer dan alleen een startdocument, zij het dat het hier gaat om de uitwerking van het thema industrieel erfgoed. Eenzelfde uitwerking is wat hem betreft wenselijk voor bv. de kerken, kastelen en landgoederen in de provincie Utrecht.

Het rapport "Twintig Vensters op het industrieel erfgoed in de provincie Utrecht" is wat hem betreft een waardevol document dat kan worden gebruikt om subsidieaanvragen voor het industrieel erfgoed

te toetsen aan het vastgestelde beleid. Het is beslist geen statisch document; het overzicht kan met nieuwe monumenten worden aangevuld.

Mevrouw Pieper vraagt of de concrete uitwerking van dit stuk, zoals zojuist door de heer Van Bergen is toegelicht, in een aparte notitie kan worden verwoord zodat in de toekomst duidelijk is hoe dit moet worden gehanteerd.

De heer De Vries sluit zich daarbij aan. Het gaat er om dat met name de kaders voor het industrieel erfgoed helder en duidelijk worden beschreven zodat financieringsaanvragen daaraan kunnen worden getoetst. Deze notitie is op enkele onderdelen toch wat verwarrend. Op pag. 6 wordt aangegeven dat, “als een object niet tot de vensters behoort, dat niets zegt over de waarde van dat object.” Dat is niet duidelijk. Om die reden is een extra oplegnotitie met duidelijke kaderstelling wenselijk. Antwoord op zijn eerdere vraag over de functie van de WEB-site in relatie tot gemeenten is nog niet gegeven. Hij kan zich geheel vinden in de suggestie van de heer Van Bergen om ook voor de kerken in de provincie kaders te ontwikkelen.

De heer Klarenbeek blijft het betreuren dat de erkende toppers niet in dit document zijn opgenomen (zie pag. 5) omdat er dan pas een totaal beeld van het industrieel erfgoed gaat ontstaan. Hij vraagt deze toppers mee te nemen op de Website en in nieuwe documenten.

De heer Van Bergen zegt toe dat de kaderstellende aspecten expliciet in een aparte oplegnotitie zullen worden verwoord; dat zal de leidraad worden bij de beoordeling van beleid. Op korte termijn zal de commissie deze kaderstelling ontvangen.

De vraag van D66 over de digitalisering neemt hij mee terug. Hij weet dat de inventarisatie van het roerende industriële erfgoed digitaal beschikbaar moet komen. Hij zal nagaan of er ook digitale informatie beschikbaar komt over de monumenten en het industrieel erfgoed. Overigens horen daar ook de reeds gerestaureerde industriële erfgoederen bij.

De voorzitter rondt de discussie af.

9. PS-voorstel steenfabriek Bosscherwaarden te Wijk bij Duurstede

De voorzitter geeft het woord aan de inspreker, wethouder Muis uit Wijk bij Duurstede.

De heer Muis constateert dat de Bosscherwaarden één van de twintig vensters is van het industrieel erfgoed in de provincie Utrecht. De gemeente Wijk bij Duurstede wil graag meewerken aan de realisering van de plannen, zoals door HUL opgesteld, voor de Bosscherwaarden. De gemeente is ook bereid verantwoordelijkheid te nemen. Het gaat over 1,5 hectare asbest golf cement platen die verwijderd moeten worden. Het college van B&W van Wijk bij Duurstede zal morgen besluiten dat de gemeente financieel zal bijdragen aan de kosten.

De Bosscherwaarden zijn een parel in het rivierengebied met bovenregionale betekenis. De gemeente juicht een herbestemming van dit complex toe.

Mevrouw Pieper heeft begrepen dat de gemeente Wijk bij Duurstede € 2 ton wil bijdragen aan de asbestsaneringskosten, echter, de kosten van verwijdering van asbest worden op € 80.000,- begroot. Zij meent dat het de wettelijke taak is van een gemeente om asbest te verwijderen. Zij vraagt of de gemeente wel daadwerkelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van het gebied.

De heer Muis antwoordt dat de Bosscherwaarden particulier eigendom zijn. De kosten voor verwijdering van asbest zijn voor een particuliere eigenaar wel erg hoog. Om die reden zijn er “deals gemaakt”. HUL heeft zich bereid verklaard om voor een symbolisch bedrag de Bosscherwaarden over

te nemen. De gemeente draagt bij aan de kosten, nl. € 80.000,- voor verwijdering asbest en € 120.000,- voor ontwikkeling van het gebied.

De heer Klarenbeek heeft begrepen dat, wanneer er sprake is van acuut gevaar, de gemeente eigenaren wél dwingend kan voorschrijven dat asbest verwijderd moet worden

De heer Muis antwoordt dat het in het geval van de Bosscherwaarden om asbest in gebonden vorm gaat. Inmiddels heeft de tand des tijds toegeslagen waardoor asbestverwijdering urgenter wordt.

Mevrouw Van Keulen begrijpt dat de particuliere eigenaar de Bosscherwaarden voor een symbolisch bedrag aan HUL heeft overgedaan. Zij begrijpt daar uit dat HUL eigenaar is van de Bosscherwaarden.

De heer Witteman is deskundig op het gebied van asbest. Hij zet uiteen dat wanneer asbest acuut gevaar voor de volksgezondheid oplevert, de eigenaar verplicht is de asbest te verwijderen. Hij kent de locatie de Bosscherwaarden en naar zijn mening is daar geen sprake van acuut gevaar voor de volksgezondheid. Wanneer er een nieuwe bestemming aan een complex wordt gegeven, dan moet eerst de asbest worden verwijderd voordat uitvoering aan de bestemming wordt gegeven.

De heer Glastra van Loon geeft vervolgens aan de hand van sheets een presentatie over de plannen voor de steenfabriek Bosscherwaarden te Wijk bij Duurstede.

De heer Klarenbeek vraagt naar de toekomstige zandwinning in het gebied.

De heer Glastra van Loon laat weten dat het bevoegd gezag, de provincie Utrecht, geen taakstelling voor dit gebied heeft. Alleen als er een maatschappelijk gedragen plan komt is de provincie bereid daarmee in te stemmen. Aan de grondeigenaar is wel een concessie afgegeven en betrokkene wil in de gehele uiterwaard tot aan de steenfabriek gedurende 20 tot 30 jaren zandwinning en baggerberging in het gebied realiseren. HUL ziet tussen die grootschalige plannen voor zandwinning en baggerberging een spanning met de ontwikkeling van de Bosscherwaarden. HUL meent dat baggerberging en zandwinning niet mogelijk is, mits er kleinschaliger en gefaseerd met aangepaste technieken in een minder snel tempo wordt gewerkt. De bevoegdheid om hierover te besluiten ligt bij de provincie Utrecht.

Op vragen van mevrouw Van Keulen, antwoordt de heer Glastra van Loon dat er twee huizen naast de steenfabriek worden gebouwd.

De heer Muis voegt eraan toe dat er tussen de twee woningen en de steenfabriek een duidelijke scheiding wordt aangebracht. Qua beleving wordt men bij de steenfabriek niet door de twee woningen gehinderd.

De heer Witteman vraagt naar de bereikbaarheid van de steenfabriek per fiets; kunnen fietsers bij de Lekdijk komen?

De heer Glastra van Loon antwoordt dat er via de Lekdijk is voorzien in een goede bereikbaarheid voor fietsers. Vlakbij de Ringoven is er parkeergelegenheid voor fietsen; vervolgens kan men te voet naar het bezoekerscentrum en de rivier.

Mevrouw Van Keulen heeft begrepen dat de steenfabriek in de winter onder water kan komen te staan. De heer Glastra van Loon antwoordt dat het bezoekerscentrum om die reden “wordt opgetild” en zo hoogwatervrij is. Het onderlopen van het gebied komt niet vaker dan 1 x per 10 jaar voor.

De voorzitter dankt de heer Glastra van Loon voor zijn toelichting en geeft gelegenheid voor discussie.

De heer Pollmann laat weten dat zijn fractie enthousiast is over dit plan. De steenfabriek is een unieke locatie en is een erfgoedparel in de provincie Utrecht.

Het is een goede zaak dat uiteindelijk HUL werd gezocht een plan voor de Bosscherwaarden te ontwikkelen en partijen zijn nu bereid om mee te werken aan de uitvoering van het plan. Wat de PvdA betreft kan de provincie niet achterblijven.

De PvdA voorziet wel dat de druk op de natuur door het aantal bezoekers zal toenemen, maar het vertrouwen bestaat dat HUL de belangen van het gebied adequaat zal waarborgen.

Zijn fractie is positief over dit voorstel.

De heer Klarenbeek laat weten dat zijn fractie nog niet van dit voorstel overtuigd is. Hij brengt het volgende naar voren:

- Heeft de eigenaar inmiddels al een vergunning gekregen voor de bouw van een derde huis? De eigenaar heeft de steenfabriek voor een symbolisch bedrag overgedragen maar is tegelijkertijd wel op een makkelijke manier van de problematiek (o.a. asbest) verlost.
- Het overheidsgeld is bedoeld voor sloop, sanering, bouw van het bezoekerscentrum en inrichting van het terrein. Echter, er moeten wel voldoende middelen overblijven voor behoud van de schoorsteen omdat deze zeer beeldbepalend is voor de omgeving.
- De bereikbaarheid van de locatie is beperkt. In die zin zal het aantal bezoekers van de steenfabriek waarschijnlijk bescheiden blijven.
- De invulling van het project is sober, gebaseerd op de realiteit.
- Van de eigenaar heeft hij vernomen dat er vaker dan eens in de tien jaar een hoge waterstand is. Die periode kan wel zes weken duren. Dat betekent dat er in de hoogwaterperiode geen bezoekers kunnen worden ontvangen.
- Meer inzicht is nodig in de concessie voor bagger en zandwinning. Hij wil van de provincie de garantie dat er geen verstoring van het gebied zal plaatsvinden wegens het realiseren van een baggerberging in het gebied.
- Het eerste voorstel voor restauratie van de steenfabriek uit het Stimuleringsfonds werd begroot op een € half miljoen terwijl het bedrag naderhand onder verdere onderbouwing werd omgezet in € 1 miljoen.

Hij wil dit voorstel eerst nader met zijn fractie bespreken.

De heer Witteman deelt de zorg van de VVD, met name over de zandwinning en baggerberging. Alvorens er een besluit over dit voorstel wordt genomen, dient daarover volstrekte helderheid te bestaan.

De heer Bisschop heeft vragen over de exploitatie van dit cultuurhistorisch object. Enerzijds wordt gesteld dat het gebied zich leent voor rustige toeristische evenementen terwijl er anderzijds melding wordt gemaakt van een Cultuurpodium. Hij betwijfelt of het Cultuurpodium een financiële drager kan zijn voor de exploitatie van de steenfabriek. Tegelijkertijd is het de vraag hoe het gebied in voldoende mate voor het publiek kan worden ontsloten. In de toelichting op pag. 5 wordt aangegeven dat de exploitatiekosten jaarlijks op € 30.000 worden geraamd. Een en ander wordt met name gedekt door de inkomsten uit evenementen. Wanneer deze inkomsten onvoldoende zijn wordt er na vijf jaar een terugvaloptie ingebouwd om meer commerciële activiteiten mogelijk te maken. Spreker vraagt zich af of zo'n ontwikkeling voor dit gebied, dat uitblijft door rust en stilte, wel wenselijk is. Hij heeft gelezen dat de desbetreffende onderneming een concessie bezit om zand te winnen in de uiterwaard en dat een MER daartoe in voorbereiding is. Hij vraagt of er rechten zijn op ontgronding. Spreker heeft twijfels over dit plan en zal dit nader met zijn fractie bespreken.

De heer Koopmanschap heeft eveneens vragen over de zandwinning. Nadere toelichting vraagt hij op de fondsen; kunnen deze ook voor de initiële kosten worden ingezet? Wanneer particuliere boot-eigenaren de mogelijkheid krijgen om aan te leggen, dan dienen zij ook een deel van de kosten te dragen. Vragen heeft hij over de ontsluiting van het gebied. Ook zijn fractie zal zich nader over dit voorstel gaan beraden.

De heer Van Kranenburg meent dat het hier om een aansprekend project gaat. Het behoud van dit erfgoed is van groot belang. Spreker is eveneens van mening dat er wel degelijk aandacht moet worden besteed aan behoud van de schoorsteen op langere termijn. Vragen heeft hij over de afgegeven concessie voor zandwinning.

De heer De Vries laat het volgende weten:

- Voorliggend voorstel voldoet aan de kaders die voor het behoud van het industrieel erfgoed zijn gesteld.
- Onduidelijkheid is er over de zandwinning. Een duidelijke uitspraak daarover van het college van GS is noodzakelijk.
- Zijn fractie kan zich vinden in de benadering van HUL die de cultuurhistorische en maatschappelijke waarde van het gebied verenigt. Er wordt zo een meerwaarde gecreëerd voor het in standhouden van de steenfabriek.
- De publieke toegankelijkheid van de locatie vindt zijn fractie een goede zaak.
- D66 vindt het een goede ontwikkeling dat HUL, die zich sterk met het landschap verbonden heeft, zich in toenemende mate richt op beheer van onroerend erfgoed.
- Vragen heeft hij over de verkeersontsluiting van het gebied.
- Niet duidelijk is in hoeverre de exploitatie sluitend te krijgen is. Is het de bedoeling dat bezoekers entreegeld gaan betalen?
- Op basis waarvan is de jaarlijkse huuropbrengst berekend; om hoeveel activiteiten en evenementen zal het gaan?
- Meer inzicht is er nodig in de opbrengst van de te bouwen huizen
- In hoeverre bestaat er zekerheid over de rijkssubsidie voor de ringoven

Zijn fractie staat op het standpunt dat, voorafgaand aan de bespreking van dit voorstel in PS op 11 december a.s., PS eerst de kadernotitie voor behoud van industrieel erfgoed dienen te ontvangen ter vaststelling in de statenvergadering. Dat geeft de zekerheid dat het college van PS op basis van vastgestelde kaders de besluitvorming over de steenfabriek Bosscherwaarden op een juiste manier kan afwegen.

Mevrouw Pieper laat weten dat haar fractie zich eerst intern over dit voorstel zal beraden. Vervolgens stelt zij de volgende vragen:

- Is er onderzoek uitgevoerd naar de cultuurgerelateerde evenementen c.q. het Cultuurpodium? Een en ander is wel erg breed interpreteerbaar. Meer duidelijkheid wil zij over de terugvaloptie, die zojuist ook door de heer Bisschop werd gememoreerd.
- Meer aandacht is nodig voor de veiligheid in verband met bereikbaarheid van de evenementen.
- Zij begrijpt dat HUL geen voorstander is van zandwinning terwijl in het stuk wordt aangegeven dat zandwinning een bijdrage kan leveren aan de realisatie van een optimaal ingerichte natuurgebied. Zij kan dat niet met elkaar rijmen.
- Zij vraagt hoe kan worden voorkomen dat er in de toekomst via andere kanalen toch nog meer provinciale gelden worden ingezet voor de ontwikkeling van het gebied.

De heer Glastra van Loon zet uiteen dat er voor de zandwinning geen concessie is afgegeven. De provincie gaat over de zandwinning. Een onderneming heeft wel opties genomen bij de huidige ei-

genaar van de gronden. Of hij deze kan verzilveren is volledig afhankelijk van de besluitvorming van de provincie Utrecht. De provincie is het bevoegd gezag voor het afgeven van een ontgrondingsvergunning. Ambtelijk heeft de provincie aangegeven dat er voor dit gebied geen taakstelling voor zandwinning is. Wel is de provincie bereid een maatschappelijk gedragen plan, waar alle partijen achter staan, in overweging te nemen. De eigenaar wacht dienaangaande op duidelijkheid van de provincie Utrecht.

De heer Bisschop verwijst naar het PS-voorstel waarin wordt aangegeven dat “de desbetreffende onderneming concessies voor zandwinning bezit in de uiterwaard van de Bosscherwaarden. Een MER is in voorbereiding en de zandwinning zal ca. 15 jaar duren en een grote impact hebben op natuur en landschappelijke beleving.”

De voorzitter verduidelijkt dat de MER wel door het bedrijf wordt gestart. De concessie is gegeven maar het hangt van de provincie af of deze ook benut kan worden. Een en ander verloopt via de commissie Water en Milieu.

Mevrouw Van Keulen vraagt waarom de provincie zich niet duidelijk tegen zandwinning op deze plek uitspreekt.

De heer Glastra van Loon verduidelijkt dat zandwinning als financiële drager kan worden gebruikt voor de inrichting van het gebied. Als het gaat om zandwinning en baggerberging op grote schaal zoals dat nu in de Bosscherwaarden wordt voorgesteld voor een periode van tientallen jaren, dan kan het HUL zich daar niét vinden. HUL is van oordeel dat er veel kleinschaliger opties voor zandwinning en baggerberging denkbaar zijn.

De heer Van Bergen bevestigt dat er ook een meer genuanceerde en afgewogen mogelijkheid voor zandwinning en baggerberging in het gebied mogelijk is. Hem is bekend dat de gemeente Wijk bij Duurstede mordicus tegen is, evenals de omgeving. Hij weet dat de provincie Utrecht geen behoefte heeft aan een nieuwe baggerberging. Wanneer toch tot zandwinning zou worden besloten, dan hangt dat ook af van de mate van combineerbaarheid met dit project. HUL geeft aan dat zandwinning ook voordelen voor de inrichting kan opleveren.

Hij zegt toe dat er een aanvullende, inventariserende notitie over deze kwestie zal worden opgesteld, betrekking hebbend op:

- hoe staat het met de concessie
- wat is de juridische betekenis daarvan
- hoe is de stand van zaken in eigen huis
- hoe kijken de veldpartijen hier tegenaan.

Voorafgaand aan de volgende PS-vergadering, zullen de statenleden deze informatie ontvangen.

De heer Van Bergen benadrukt dat het om een prachtig plan gaat voor een unieke en markante locatie in de provincie Utrecht. Helaas is er een smet op gekomen door de aanvankelijke planontwikkeling van een stichting die niet bij machte was om tot een goed plan te komen. Kennelijk speelt dat nog steeds een rol. Nu is er wel een prachtig en haalbaar plan in de juiste setting tot stand gekomen. Het college van G.S. is enthousiast over het plan. Het project past naadloos in de kaderstellende notitie over het industrieel erfgoed.

Hij heeft deze commissie inderdaad een aparte notitie over de kaderstelling toegezegd, echter, daarin zullen geen nieuwe gezichtspunten voor kaderstelling worden opgenomen. Nadrukkelijk stelt hij dat het kader is gegeven in de cultuurhistorische hoofdstructuur en in het streekplan. De kaderstelling is een nadere uitwerking, die wat hem betreft, op commissieniveau kan worden afgewikkeld.

De heer De Vries blijft erbij dat de kaderstelling door PS moet worden vastgesteld.

De heer Van Bergen verwijst, naar aanleiding van vragen over de exploitatie, naar de begroting zoals deze door HUL is gepresenteerd. Uitgegaan wordt van een niet al te intensieve bedrijvigheid op het

complex. Het wordt beslist geen Efteling, omdat dat zich niet verdraagt met het gebied en de toegankelijkheid. HUL stelt evenementen, workshops en tentoonstellingen voor en de huidige infrastructuur is daarvoor voldoende. Er worden geen nieuwe wegen aangelegd.

Een bedrag van € 30.000,- in exploitatie is redelijk bescheiden. Hij meent dat er zeker kan worden voorzien in € 30.000,- aan inkomsten. Wanneer wordt uitgegaan van 5000 bezoekers op jaarbasis à € 5,- entreegeld, dan is de exploitatie al rond. HUL weet dat de provincie niet meer zal bijdragen dan de € 1 miljoen die nu door de provincie in het vooruitzicht wordt gesteld. In de voorwaarden is opgenomen dat de bijdrage van de provincie Utrecht pas verstrekt wordt, wanneer de totale exploitatie gedekt zal zijn. HUL zal de provincie daarover t.z.t. nader berichten. Het gaat hier om een eenmalige investeringsbijdrage van de provincie Utrecht omdat het om een markant monument gaat dat het waard is behouden te blijven.

De staten dienen zich wel te realiseren wat er gebeurt, wanneer er niets met het gebied wordt gedaan. Er zijn twee woningen gebouwd; deze worden herbouwd en de eigenaar heeft het recht om een derde woning te bouwen. Daarvoor is de bouwkaal enigszins opgerekt. Dat is de enige concessie die de gemeente wil doen en de provincie Utrecht heeft toegezegd daaraan te zullen meewerken. De drie woningen zijn particulier eigendom en worden door middel van een muur fysiek gescheiden van de steenfabriek. Gemeenten en provincie willen het kansrijke plan van HUL gaan uitvoeren, echter, daarvoor is wel de eenmalige bijdrage van de provincie onontbeerlijk.

Voor wat betreft de bijdrage van € 1 miljoen is het nu of nooit. Destijds heeft de provincie € 10 miljoen voor het erfgoed op de plank gelegd. Daarvan is € 4 miljoen aan de molens besteed en € 5 miljoen is bestemd voor de quick wins in het kader van de totale Hollandse Waterlinie. Vanaf het begin is spreker er duidelijk over geweest dat het restant van € 1 miljoen op de plank wordt gelegd in afwachting van een mogelijk goed plan voor de steenfabriek De Bosscherwaarden. Wanneer de staten niet instemmen met een eenmalige bijdrage van € 1 miljoen voor de steenfabriek, dan gaat dit geld terug naar de algemene middelen en gaat de verloedering van het complex door. Een alternatief plan voor deze locatie is er niet en de planvorming in handen geven van een commerciële uitbater is z.i. niet aan de orde. Het plan van HUL is voor een brede groep uit de bevolking een interessante ontwikkeling "met een hoog aaibaarheidsgelalte". Hij heeft vertrouwen in het HUL en hij hoopt van harte dat de PS een goed besluit zullen nemen over dit voorstel.

Waarschijnlijk zal het plan ter besluitvorming aan PS in de vergadering van januari worden aangeboden.

Op een vraag van de voorzitter, antwoordt de heer Van Bergen dat hij zal zorgdragen voor nadere informatie over de zandwinning, de onderbouwing van de exploitatie alsmede de soort activiteiten die worden voorzien.

De voorzitter staat stil bij de relatie met de kaderstellende notitie over het industrieel erfgoed die alsnog naar deze commissie zal worden gezonden. Het is hem niet duidelijk of het punt van de Bosscherwaarden, dat een andere legitimatie heeft, moet worden aangegrepen om de kaderstellende notitie nu in een hoog tempo te laten vaststellen door PS. Hij staat op het standpunt dat de kaderstellende notitie eerst in de commissie ZCW moet worden besproken, alvorens een en ander door PS te laten vaststellen.

De heer Klarenbeek begrijpt dat de woningen hoe dan ook worden gebouwd. Hij blijft bij de vraag of het complex wel een euro waard is, omdat er veel geïnvesteerd moet worden om het voor publiek toegankelijk te maken.

De gedeputeerde memoreerde de valse start van de restauratie van de Bosscherwaarden, echter, naar zijn mening heeft het college van GS ook een dergelijke valse start gemaakt door de voorziene bijdrage van de provincie uit het Stimuleringsfonds van € 5 ton zonder aanleiding tot € 1 miljoen te verhogen. Hij begrijpt niet waarom de gedeputeerde het bedrag van € 1 miljoen naar de algemene

middelen wil laten terugvloeien wanneer de staten niet met het plan voor de Bosscherwaarden zullen instemmen.

De heer Van Kranenburg laat weten dat, wanneer de ontgrondingen geen belemmeringen opleveren, hetgeen uit de notitie zal blijken, zijn fractie met dit voorstel kan instemmen.

De heer De Vries begrijpt dat de kadernotitie een korte weergave zal zijn van de afwegingsfactoren uit hoofdstuk 5. Deze kadernotitie dient door PS te worden vastgesteld en niet alleen maar door de commissie. D66 heeft altijd aangegeven dat de Bosscherwaarden op basis van vastgestelde kaders en een goed plan moeten worden beoordeeld. In die volgorde dient vaststelling in PS plaats te vinden. Hij vraagt waarom het plan niet in de komende decembervergadering kan worden vastgesteld.

De voorzitter wijst erop dat de stukken voor de komende PS vergadering al deze week de deur uitgaan. Om die reden is behandeling van dit voorstel in de komende PS vergadering niet haalbaar.

Mevrouw Pieper laat weten dat de aanvullende kaderstellende notitie voldoende is voor deze commissie en wat haar fractie betreft niet in PS hoeft te worden vastgesteld. Zij gaat met haar fractie overleggen over het voorstel steenfabriek Bosscherwaarden.

De heer Van Bergen zegt nogmaals toe dat de commissie de oplegnotitie op korte termijn zal ontvangen alsmede een toelichtende notitie over zandwinning, baggerberging en exploitatie van het complex.

Hij verduidelijkt dat er in het Structuurfonds € 1 miljoen werd geormerkt voor de Bosscherwaarden, in afwachting van een plan. Dat plan ligt nu ter beoordeling voor. Gaat de €1 miljoen uit het Structuurfonds niet naar de Bosscherwaarden, dan is er geen ander voorstel voor restauratie van erfgoedobjecten. Het parelfonds is met name bedoeld voor restauratie van de industriële parels. Wanneer de € 1 miljoen niet voor de Bosscherwaarden wordt ingezet, dan is het geen automatisme dat het bedrag naar het parelfonds wordt overgeheveld, tenzij de staten anders besluiten. De aanvullende stukken zijn in voorbereiding en nagegaan zal worden of een en ander nog kan worden geagendeerd voor de PS-vergadering van december; zo niet, dan zal behandeling plaatsvinden in de vergadering van januari.

De voorzitter memoreert dat het om technische redenen niet mogelijk is de kaderstellende notitie voor het industriële erfgoed voor de volgende PS vergadering te agenderen. Hij vraagt of de fracties het noodzakelijk vinden dat de kaderstelling in PS moet worden vastgesteld, zo ja, dan zal dat worden verschoven naar de vergadering van 5 februari .

Uit stemming blijkt dat PvdA, het CDA en de ChristenUnie dat niet noodzakelijk achten maar dat de VVD, D66, de SGP, GL dat wel noodzakelijk achten.

De voorzitter constateert dat een zeer krappe meerderheid van de commissie een kaderstellende notitie in PS niet noodzakelijk acht. Om die reden stelt hij voor de kaders wel door PS te laten vaststellen. Aldus wordt besloten.

TER KENNISNEMING

10. Advisering regionaal arrangement Heuvelrug

11. Overschrijdingscijfers ambulancezorg eerste halfjaar 2006

12. Toegankelijkheid voor mensen met een lichamelijke beperking

De heer Menges verwijst naar punt 12, pag. 2, waar wordt aangegeven dat er specifieke toegankelijkheidseisen moeten worden geformuleerd. Hij vraagt wie die eisen gaat formuleren en of de bouwkundig adviseur toegankelijkheid daarbij wordt betrokken.

De voorzitter zegt toe dat de antwoorden op deze vragen in het verslag van deze vergadering zullen worden opgenomen.

Op verzoek van de heer Overbeek, wordt dit agendapunt voor de volgende vergadering geagendeerd.

13. Projectplan 2006 dossier Armoede en stapeling van problemen

Op verzoek van de PvdA wordt dit agendapunt in de volgende vergadering behandeld.

14. Bestedingsvoorstel dossier integratie van de sociale agenda 2006

15. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter het openbare deel van deze vergadering.

Wijzigingen op het verslag van de statencommissie ZCW d.d. 27 november 2006

Dhr. Klarenbeek

Pag. 9 , tweede alinea, 7^e aandachtsstreepje. “onder verdere onderbouwing” dient te zijn”zonder verdere onderbouwing”.